

Söndag den 19 sept - Onsdag den 22 sept Anno 2004
Bussresa till Hardangervidda i NORGE
med Waxholm's SPF-medlemmar

Dag 1: Söndag den 19/9

En TG-buss avgick vid pass 7.30 från Västerhamnsplan, Waxholm. Morgonpigga (hm?) och förväntansfulla passagerare hade äntrat bussen från sin hemstad vid Sveriges ostkust. Resmål; Hardangervidda, Norge.

--- 10.30 Kafferast i Arboga

Regnet stod "som spön i backen"! Bussen parkerades på det öde Torget - så när som på en polisbil men det kändes tryggt att den stod där!

Precis invid torget, längs med Arboga-ån, låg ett lockande gammalt konditori och dit skyndade vi oss in från regnets strilande. Därinne var möblerat med fina antika möbler och vackra tavlor. Vi fann oss väl tillrätta i de sköna sofforna och stolarna.

Kaffe och goda smörgåsar smakade förträffligt.

--- Lunchrast i Årjäng. Marknadsdag.

På väg in till samhället såg vi "marknadsfolket"; kilometerlångt med stånd på ena sidan av vägen och mängder med parkerade bilar på andra sidan. Färden fortsatte vidare mot Norge utan problem.

Ralph, vår duktige chaufför, hade kört denna sträcka många gånger.

Och, jovisst; "Sverige är fantastiskt" - med mångskiftande öppna landskap, skog och natur! Bussen var bekväm med stora panoramafönster och alla hade jättebra utsikt.

Bussvärdinnan, Chrestina Paulsson, berättade på ett intressant och trevligt sätt om olika ställen som vi passerade och som vi också skulle åka till i Norge. Hon läste även ur boken "Folket på Kjeåsen" av den svenske författaren Bror Ekström och det med sådan inlevelse, att vi verkligen såg fram emot, att en av dagarna just var planerat att göra en utflykt högt upp till omskrivna Kjeåsen!

(översatt till svenska betyder namnet Getåsen)

Ett sånghäfte delades ut, som lättade upp stämningen ytterligare.

En alldeles nybliven SPF-medlem, kallad Monne, vågade sig till att greppa tag i bussens mikrofon och leda allsångerna. En visa handlade om; "att bli äldre å motionera utan att anstränga sig alltför mycket"...

Melodin var välkänd, så alla - som ville - sjöng med i de ca 16 verserna.

--- 16.00 var vi framme i ett soligt och vackert Oslo. Fjorden glittrade i solskenet. Långt bortåt såg vi Holmenkolmen. Många hamnar fanns utefter fjorden med massor av tjugiga båtar, mest stora och dyra av lyxigare sorten...

Tunnlar! Tunnlar! Tunnlar!

Redan i Oslo for vi igenom flera tunnlar och vi skulle få åka in och ut i många tunnlar innan vår resa i Norge var till ända.

Chrestina undrade vem som kunde räkna rätt antal tunnlar som vi passerade under vår vistelse i detta tunnelrika land. Många, ja, de flesta av oss, plockade kvickt fram papper å penna och började ivrigt pricka av alla tunnlar vartefter vi for igenom dem!

Från E18 svängde vi ut på Norges E16 och vägen gick högre och högre upp. Pampiga villaområden låg upp emot höjderna i förstäderna utanför Oslo och alla hade vidsträckt utsikt. Och solen sken så vackert över alltihop! Naturen visade mer å mer sin sprakande höstkrudsfärg.

--- 16.30 hade vi nått till Hønefoss, där vi fick eftermiddagskaffe vid en rastplats. Kaffe med mazarin fixades snabbt fram i en lucka i bussen ("hole in the wall") Kanske med litet whiskey i kaffet för de som så ville? Ja, tack, det ville de flesta av oss! Kostade en tjuga - eller två.

Bussen strävade vidare uppåt. Det började knäppa i öronen av all bergsbestigning - men humöret var på topp hos oss alla!

--- 19.30 var vi så änteligen framme vid vårt hotell i Geilo!

Alla var litet trötta efter en lång dags färd. Vi installerade oss på våra rum, fräschade upp oss och gick sedan ner till matsalen för en sen middag, --- 21.00.

En buffé var framdukad med goda vällagade varmrätter. Vi kunde välja mellan fisk eller kött.

Efterrätt: crème caramelle, kompotter och frukt. Mums filli babbal! Men vem orkade äta mycket mat när det var så sent på kvällen? Dock slank ett glas rödvin ner. Det smakade gott - som sömnmedel om inte annat!... (Det visade sig sedan att de andra middagarna som vi åt på hotellet, var tyvärr inte variationen på mat så stor - men till varje middag smakade det i alla fall gott med ett - eller kanske två glas vin!)

sid 3

Efter kvällens middag, tog vi en kopp kaffe i ett stort sällskapsrum, med en enorm öppen spis, där en brasa brann så skönt. Men tröttheten kom smygande. Vi skulle upp och iväg tidigt nästa morgon, så vi gick alla snart till sängs och somnade ganska omgående.

Dag 2: Måndag 20/9 Väckning 6.30! Gäsp - alldeles för tidigt!

Frukostbuffén började kl. 7.00 - med varjehanda goda saker. Men vi var många som saknade rostat bröd!

Är det inte kutym att ha det på morgonen i Norge, männe?

--- 8.00 avgick bussen, för att vi så småningom skulle få göra en kryssning i Norges djupaste fjord: Sognefjorden.

Vi åkte först mot Gol och Hemsedalen. Vädret var litet si och så - regn hängde i luften...? Men vi satt ju skönt inne i bussen och kunde där inifrån njuta av naturens alla höstfärger. Gårdar och små stugor låg uppåt sluttningarna och stora fårskockar - dessa vita, bruna, svarta ullprodukter! - gick oberörda och betade på de mycket branta betesmarkerna.

(Här och där ute på åkrarna låg stora balar av hopsamlat melass - inpackade i vit plast. Norsk historia: "Det är älgarna som lagt ägg!"...)

Bussen sökte sig högre och högre uppåt fjällen. Bergstopparna låg insvepta i dimmoln.

--- 10.30 kom vi fram till Borgunds kyrka, en mycket välbevarad stavkyrka från 1300-talet. Vi rastade där en stund. Skönt att gå ut och sträcka på benen! Kaffet trollades åter fram ur bussens innanmäte -(inte Irish Coffe denna gång...) Strax intill kyrkan var en turistkiosk, där man bl a kunde köpa vykort på denna märkliga byggnad.

Det stod också andra bussar parkerade runt omkring. Massor med japaner välldes ut ur en buss - men de behövde minsann inte köpa några vykort! De var alla utrustade med minst två kameror vardera! Klick! Klick! Vi fortsatte vår färd och vägen gick efter ett tag nedåt igen tills vi kom längst in vid Sognefjorden. Där låg en färja nere vid Laerdals. Den tog ombord både oss och bussen. Inomhus på färjan serverades vi ett gott lunchpaket med dricka därtill. Tyvärr var ju inte vädret klart - men resan blev ändå en STOR upplevelse...

sid 4

Ja, småregnet och dimman gjorde faktiskt så att det blev mera mystiskt trolskt över bergen. Höga bergskanter stupade brant ner på båda sidor om fjorden. Oräkneliga stora skummande forsar kastade sig i strida fåror utefter fjällsluttningarna och ner i fjorden. En fantastisk syn!

Många av oss trotsade regnet och stod ute och fotograferade för fullt. Solen strålade plötsligt fram - rakt framför oss i ett trångt passage - men försvann ganska omgående. Det såg litet kusligt ut!

Små hemman låg litet här och där på de små gröna plana slätterna. Ibland skymtade vi en småväg längs med strandkanten. Vägen försvann in i en tunnel. Vi funderade på om man till en del byar kanske bara kunde ta sig till och från per båt.(?)

Några andra båtar mötte vi också. En av dem bordade oss och en passagerare hoppade över till vår båt - varför? Ungefär som andra byter tåg? Tja, han skulle väl åt vårt håll - just därifrån?

Färjan kryssade lugnt fram med oss på Sognefjorden i ca tre timmar.

Vid Gudvangen slutade vår fjordrutt.

Busen körde av färjan och vi fortsatte återigen uppåt - och ännu längre uppåt! Vi for igenom en tunnel som var extra lång - 7 km! Strax därefter en till tunnel ca 5 km lång. Vi kom till en by Flåm och fortsatte vidare på slingrande serpentinvägar.

Solen tittade åter fram! Vattenfallen slängde sig ner för fjällstupen. En underbar regnbåge lyste plötsligt upp himlen. Kraftledningarna fanns överallt. Norge är ju självförsörjande på all ström. Elledningarna går kors och tvärs genom landet. Dessa plus stora ställverk placerade här och där, gör tyvärr ett störande intryck på den fina naturen runt omkring.

Högt däruppe -1.160 m över havet- fanns det konstgjorda dammar; - vattenreservoarer- med kraftiga, höga och långa murar som hindrade vattnet att rinna bort.

Ännu högre upp såg vi att fjälltopparna var snöklädda.

Vi kom upp till Hallingdalsskarvet med en stor insjö. Där stannade vi till och tog en välbehövlig bensträckare - samt serverades Irish Coffe!

Den vidsträckta fjällplattan var täckt av olika slags mossor, lavar, ljungväxter och små blommor och de lyste i höstens sprakande färger.

sid 5

Några av oss var mycket intresserade av att studera växtfloran så där högt upp i fjällmarkerna.

En del lekte "botaniker" och plockade ihop en liten nätt bukett av olika - en del oidentifierade - blommor + litet frön, för att sedan väl hemkomna kunna kolla upp arterna. Det plockades även litet mossa i plastpåsar - med hopp om att den skulle hålla sig fin även fram emot juletider...

Dimman började välla in alltmer och mer där uppe på fjällplatån.

Ralph var tvungen att köra litet långsammare - men vid 17-tiden var vi tillbaka på hotellet i Geilo.

Några av oss passade sedan på att gå en promenad i byn Geilo. Eller gå in affärer, som lockade med varjehanda. Någon köpte en äkta norsk lusekofte...

---- Koftor, t ex, handstickades förr i så kallad *rundstickning* och klipptes efteråt upp framtill där det syddes på ett vävt band med plats för knappar och knapphål. Nu för tiden stickas dock inte för hand - alla ylleplagg maskinstickas - men de är ju jättefina ändå!----

De som "ikke gick på tur" före maten - valde en stunds vila på rummet.

--- 19.00 var vi dock alla åter pigga att hugga in på buffémiddagen.

Dag 3; Tisdag 21/9. Väckarklockan ringde återigen redan ---6.30...

Duscha! På med kläder! Ner till frukosten!

- å så iväg med bussen prick 8.00!

Vårt resmål idag var bl a att ta oss ända upp till Kjeåsen, där en kvinna, vid namn Björg -drygt 70 år- fortfarande lär bo ensam kvar på gården med sina 10-tal får.

Det var litet kyligt på morgonkvisten, bara +7 grader och mulet - som vanligt! Bussen körde på slingrande uppåtstigande vägar. Vi tog oss upp ända till 1.252 m över havet.

Där uppe gick vägen länge utefter en järnväg på ena sidan och en sjö på andra sidan. Och så tunnlar - så klart!

(Flitigt avprickades dessa utav ivriga bussresenärer...)

Vi närmade oss Hardangervidda med litet väglutning nedåt; 1.200 m.ö.h.

sid 6

Chrestina fortsatte läsa högt för oss några kapitel ur boken "Familjen på Kjeåsen". En mycket fascinerande berättelse!

Den handlar om en familj som i början på 1900-talet bosatte sig uppe på Kjeåsen. Från början fanns ingen väg ditupp. Familjen trampade upp en egen stig, sökte sig upp jäms med vattenfallen - även över dessa via bräder på tvärs över - som "broar". De gjorde stegar här och var, av trä, alternativt av rep.

Vilket otroligt slit det måste varit att få upp allt till husbyggen mm!

Men de blev mer och mer uppfinningsrika: så småningom konstruerade de en slags linbana så att de kunde vinscha upp saker - till och med kor och får drogs upp på detta sätt!

När barnen var riktigt små bands de fast i rep hemma på gården, så att de inte skulle falla ner över bergsstupet. Sedan när de blev fram emot skolåldern, fick de träna och lära sig att klättra ner och upp. Och när de börjat skolan, bodde de under veckorna kvar hos släktingar eller familjer i närheten av skolan. Varje helg så klättrade de uppåt till hemmet. Det tog flera timmar. På söndag eftermiddag fick de åter klättra ner till skolhemmen. De vuxna skrev en lista åt barnen vad de skulle handla med sig hem till helgerna. Barnen fick mestadels hjälp att dra varorna bort till linbanans början nedanför bergsfoten. De klättrade en annan väg upp och meddelade när de kom upp att det fanns varor i korglinan.

Något starkt mansfolk däruppe gick så iväg och vinschade upp varorna. Inte förrän någon gång på 1970-talet blev det äntligen en väg byggd dit upp och bergstunnlar borrade och det tack vare att en kraftstation skulle byggas högt där uppe. Väg+tunnel-bygget tog ett par år.

Dock fick Kjeåsen-folket inte gå till fots i tunnlarna!

Så länge som de inte hade bil, så fick dom alltså fortfarande klättra upp och ner vid de sträckor där tunnlarna byggts!

sid 7

Innan vi for upp till Björg i Kjeåsen, så gjorde vi en avstickare till Måbödalen nybyggda turiststation.

Det hade regnat en bra stund men när vi kom fram till Måbödalen - så vräkte det ner! Vi skyndade oss ut ur bussen och in i ett hus där vi fick se en film om Hardangervidda. Den var tagen från en helikopter, så man kände det som om man flög med över bergsplatåer och bergsstup!
Hisnande känsla!

Så bar det äntligen iväg mot Kjeåsen, trots strilande regn och dimma!
Men vi satt ju skönt inne i den bekväma bussen och alla kunde vi se bra ut och långt bort på mångskiftande vyer.

Det var också som att se på en spännande naturfilm!

Vägen slingrade sig mer och mer uppåt. Där kunde man tala om serpentinvägar! Smala vägar, där man bara på några få ställen kunde mötas två bilar i bredd - och alla dessa hårnålskurvor! Hu!

Många av oss rös och vi satt helt stilla och undvek att titta ner bredvid vägstupen, som var så nära!

Ralph var dock duktig och körde lugnt och säkert.

Vi kom till en enkelriktad tunnel, 2,5 km lång.

Det var bestämt, att om man kom nerifrån och skulle köra upp i denna tunnel, så fick man vänta tills klockan visade helt timslag - och kom man uppifrån fick man köra ner i tunneln varje halvt timslag.

Vi väntade snällt på vårt heltimmesslag och åkte sedan upp in i tunneln.

Ja, det gick ju inte direkt spikrakt upp inne i tunneln utan där svängde bussen vänster och höger precis som på serpentinvägarna...

Tursamt mötte vi ingen inne i tunneln, som slarvat med timslaget!...

Men strax innan vi åkte in i tunneln så svängde vägen -och just efter kröken låg en stor stenbumling och några mindre stenar- mitt i vägen!

Det regnade ju bedrövligt, så stenarna hade rasat ner från bergsväggen.

Ralph tvärstannade - hoga! Två gick ut i ösregnet och vickade och gungade bort den stora stenen.

Ralph satt -självkligt- kvar och höll bussen på plats. Ändå trodde några att han var den ene som gått ut och hjälpt till att putta bort stenen och en liten panikunge uppstod en kort stund - innan det stod klart att så inte var fallet!

sid 8

Ralph hade ändå svårt att köra förbi de kvarvarande nerfallna stenarna. Han svängde och krängde med bussen och var med ena halvan av busshjulen utanför den smala vägen - och så satte han litet extra fart! Det skrapade till under bussen - men han fick upp den på vägen igen och kom förbi stenarna - och vi kunde fortsätta in i tunneln.

Tursamt att det inte blev någon större skada under bussen...!

Väl ute ur den långa tunneln var vi uppe invid kraftstationen. En stor stängd bergsport där ledde in till den insprängda kraftstationen.

Utanför var så pass brett, att Ralph kunde vända bussen och parkera den på ett säkert plant ställe. Han ringde till någon ansvarig för väghållningen och berättade om de nerfallna stenarna.

Och regnet det bara öste ner...

Där uppifrån den parkerade bussen måste vi ta oss fram till fots ca 400 m till Björg's gård.

Några ville inte gå med och bort till gården - utan föredrog att stanna kvar inne i den torra bussen.

Men de flesta traskade på i lågskor på stigen som gick över tvärs över en slänt. Uppifrån slänten strilade regnet ner och bildade långa fåror.

Ca 20 m framför stugan stupade det brant ner.

Det måste vid vackert väder vara en underbar utsikt ner till fjorden och fjället mittemot. Nu låg allt i halvdis. Det gick dock att urskilja en gård därnere på andra sidan fjorden - Björg's närmaste granne?

Chrestina hade tidigare sagt att Björg alltid brukar ta emot turistgrupper utanför på gårdsplanen och därifrån berätta hur hon och hennes släkt hade levt och arbetat på gården...

De flesta av oss hade skylt oss med regnkläder. Men så gott som alla var genomblöta om fötterna när vi äntligen nådde fram till stugan.

...I detta bedrövliga väder tyckte Björg synd om oss och bjöd in oss i stugvärmen. Vi var väl ett 30-tal som trängdes i stugans enda rum.

Elektricitet fanns numera i stugan. Rummets möbler bestod av en säng i en hörna, bord och ett par stolar vid fönstret och en stor vedspis i en hörna som tydligen fick värma upp hela stugan. Telefon var också installerad. På väggarna hängde släktporträtten och broderade bonader.

Innanför rummet var det tillbyggt ett relativt modernt kök med elspis, mikrougn och kaffebryggare.

Men vatten och avlopp var ju inte indraget.

Björg startade en kassettspelare på bordet och en röst hördes berätta om livet förr uppe på Kjeåsen. Det var Björg's bror som talat in detta.

Det var litet svårt att uppfatta vad han sa på norska. Brodern lär numera bo i Oslo men kommer upp till systemen sin på sommartid. Fåren var förmodligen instängda i ladan som satt ihop med stugan.

Vi var väl inne hos Björg ca 45 minuter.

Sedan började vandrigen tillbaka till bussen ca 15 minuter.

12.30 var vi så på väg ner från Kjeåsen. Björg åkte med oss till "närmaste samhälle" där hon skulle gå till frissan.

"Hur kommer du hemåt sedan?" undrade någon. "Jeg må ta en droske" svarade Björg. (Ja, hon får ju inte gå i tunnlarna!)

Sikten var dålig - det blev imma på bussfönstren. De nerfallna stenarna var borttagna när vi kom ut ur första tunneln. Snabb service!

Chrestina läste högt för oss litet mera ur boken om Kjeåsen.

Vi åkte tillbaka till Måbødalens turiststation i Ejdelfjord. I samma hus som bion, var där en mycket fin utställning som visade Norges vilda djur och natur med berättande planscher, växter och uppstoppade djur.

I det stora modernt byggda glashuset mittemot bion fanns en restaurang och en souveniraffär. Chrestina fixade fram så vi fick sitta inne på restaurangen och äta vår egen medhavda "Varma Koppen"- soppa och äta smörgås därtill. Det smakade och värmdes gott!

Vi tittade på det stora utbudet av souvenirer. Bl a fanns där trevliga muggar och små trollfigurer som lockade till inköp.

Även filmen över Hardangervidda fanns att köpa på videoband.

På hemväg till hotellet sken solen upp, så att alla höstens färger åter lystes upp. Så hastigt det slog om i vädret! Tänk om solen hade kunnat stråla så fint där uppe hos Björg timmarna före!

Vid 16-tiden, tog vi en bensträckare och en efterlängtd kafferast - Irish - för den som kände för det! Vi njöt av solens värme.

Långt borta såg vi snötäckta fjälltoppar, som glittrade i solskenet.

sid 10

Väl hemma på hotellet kändes det emellertid skönt med en dusch och få ta på sig torra kläder...

Vi gick ner till buffén 19.00, tog kaffe i salongen vid den härligt varmt sprakande öppna spisen.

En musiker sjöng och spelade upp till dans på sin synt och flera av oss tog en svängom på dansgolvet innan kvällen var slut. Utsikten från sovrummet - och bara en liten bit bort- gick en järnväg med en väldigt liten diskret tågtrafik...störde ej vår nattsömn. På andra sidan tågrälsen var en brant slänt där det gick en massa får och betade.

Denna vår sista kväll var det extra idylliskt att titta ut på de ulliga djuren - för det var också en sådan vacker solnedgång!

Dag 4: Onsdag 22/9 Dax för hemfärd!

Redan till 7.00 hade vi hunnit äta en ovanligt tidig frukost, packat våra väskor och fått in alla bagage och allt folk i bussen. Vi måste nämligen iväg extra tidigt, för att det var vägarbete några mil bort och där skulle vägen stängas av 8.30.

Vi var vid vägarbetet strax efter 8.00...De hade ändrat tiden; stängt av tidigare, så vi blev stående helt stilla med bussen i dryga timmen! Den som så ville hade möjlighet att röra på sig fram och tillbaka utanför bussen och det gjorde de flesta av oss.

Alltnog, tiden gick och vi fortsatte och kom fram till en ort Noresund.

Då hörde vi plötsligt att bussmotorn som var baktill lät konstig (?)

Ralph körde in på en Statoil-mack och försökte ta reda på vad det var som lät. Han kallade på en servicebil från Scania som dröjde länge innan den kom. Scania-mannen konstaterade att det var någon del i motorn som måste bytas ut, som han måste hämta någon annanstans...långt bort...

Ja, vi väntade och väntade...

Chrestina föreslog att vi kunde ta en promenad och komma tillbaka om en timme - Noresund visade sig vara ett öde ställe.

Vi gick i smågrupper åt olika håll. En del valde att gå in på en stig i ett skogsparti mitt emot macken och kom tillbaka med famnen full av fina Karl-Johan-svampar! Inte så illa, förstås!

sid 11

Det var ju beräknat att vi skulle äta lunch på ett ställe litet längre fram när vi kommit in i Sverige igen, men den där väntan på den nya motordelen blev till flera timmar.

Chrestina, vår fina fixare, fick i hast fråga inne på macken om hela vårt gäng kunde få äta där och det ordnades fram stora baguetter och dricka. I över tre timmar blev vi kvar i detta folktomma samhälle!

Men vi höll humöret uppe - för solen sken och vi vände ansiktet mot den varma planeten. Plötsligt kom Chrestina fram till sex av damerna, som stod och småpratade och sa att de skulle ställa sig i en ring och hålla i varandras händer...Och så började hon att sjunga och dansa "Sju vackra flickor i en ring..." och fick alla med sig i dansens virvlar!
Stämningen blev betydligt bättre!

Omkring 14-tiden var bussen lagad. (Vilken "tur" ändå, att bussen inte gick sönder när vi var "på tur" på väg upp till Kjeåsen...!)

Så kom vi så äntligen iväg! Fortfarande räknade folk tunnlarna vi for igenom. De sista var i (under) Oslo.

Därifrån hade vi sedan 130 mil kvar hem till Vaxholm.

På Scandic i Karlstad åt vi köttbullar.

Den nya SPF-medlemmen, Monne kallad, tyckte det var dags för litet allsång igen! De som ville kunde väl sova i alla fall?

När vi var vid Uppsala vågade sig den nyss nämnda medlemmen ta upp en helt nyskriven visa; sista versen var precis klar.

Den handlade om alla utflykterna som vi gjort de senaste dagarna - nerskrivet på vers på en välkänd melodi...

(-samma som det här nu återberättade-)

Alla sjöng med, särskilt i refrängen - ingen sov...?

Sent på onsdagskvällen kom vi så äntligen välbehållna hem till vårt kära gamla Waxholm.

Borta bra - men hemma bäst!

PSsst! Det var sammanlagt 51 norska tunnlar vi åkte igenom...DS

Nedtecknat av Marie-Louise (alias **MONNE**) Olsson, Lillstugan RINDÖ